

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

יומא דף נה.

מה מלמדים אותנו הפסוקים הבאים הכתובים בפר ובשעיר?

	"על"י ¹	"לפני"י ²
בפר	לכאורה מיותר ³ , ומלמד ש"פני"י הוא מזרח	מלמד ז' הזאות למטה
בשעיר	מלמד הזאה אחת למעלה ⁴	לכאורה מיותר ⁵ , ולאקושי "על"י - "ללפני"י ⁶

מהיכן יודעים שעושה הזאה אחת למעלה ושבע הזאות למטה בפר ובשעיר?⁷

	הזאה אחת למעלה	שבע הזאות למטה
בפר	ילפינן משעיר ⁸	ולפני הכפרת יזה שבע פעמים
בשעיר	והזה אותו על הכפרת ⁹	ילפינן מפר

- ¹ בפר כתיב (ויקרא טז:טו-טז) "על פני הכפרת קדמה", ובשעיר כתיב "והזה אותו על הכפרת".
- ² בפר כתיב (שם) "ולפני הכפרת יזה שבע פעמים", ובשעיר כתיב "ולפני הכפרת".
- ³ דהרי לומדים את הזאה דלמעלה דפר מהזאה דשעיר (עי' טבלא הבאה), וסבר המקשן לומר דנלמד מכאן ד"על"י ממש. ודחה התרצן שפסוק זה נצרך לדרשה אחרת, והוא דממה שכתוב כאן "על פני הכפרת קדמה" - דהיינו צד מזרח, למדנו בנין אב שכל מקום שכתוב "פני"י הוא צד מזרח. ומזה אנחנו יודעים דמה שאמר הכתוב (שם טז:ב) "וְאֵל יִבָּא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ מִבֵּית לְפָרֶכֶת אֶל פְּנֵי הַכְּפָרֶת" - שאיסור זה דוקא כשבא מהפתח שפניו מול הכפורת קדמה, אבל אם נכנס דרך גגים ועליות וכו', אינו באיסור זה. אכן ביארו התוס' (בד"ה אלא), דעדיין אין לנו מקור ללמוד ש"על"י דפר אינו "על ממש" כפשטות הלשון, דאם נלמד מהיקש ומ"על"י דשעיר, הרי "על"י דשעיר עצמו נלמד מהיקש "מ"לפני"י דשעיר, ובקדשים אין דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש. ותירצו, שהוא רק גילוי מלתא ד"על"י דפר הוא כ"על"י דשעיר שאינו "על ממש". עוד תירצו, שמקשינן "על"י דפר ל"לפני"י דפר ללמד ש"על"י לאו ממש.
- ⁴ כמבואר בטבלא הבאה כיצד הוא הלימוד.
- ⁵ כמבואר בטבלא הבאה שז' הזאות של מטה שבשעיר ילפינן לה מקרא דפר.
- ⁶ ומלמד כמו שלפני הכפורת (הזאות דלמטה) הוא לאו על הכפורת, כך מה שאמר "על"י (הזאה דלמעלה) אין הכוונה על הכפורת ממש אלא לפניו.
- ⁷ כתיב (שם טז:טו-טז) "וְשָׁחַט אֶת שְׁעִיר הַחֲטָאת וְהָזָה אֹתוֹ עַל הַכְּפָרֶת וְלִפְנֵי הַכְּפָרֶת. וְלָקַח מִדָּם הַפָּר וְהָזָה בְּאֶצְבָּעוֹ עַל פְּנֵי הַכְּפָרֶת קְדָמָה וְלִפְנֵי הַכְּפָרֶת יִזָּה שְׁבַע פְּעָמִים" וגו'. ובפסוקים אלו למדנו על ההזאות של פר ושעיר, וכפי שמפורט להלן.
- ⁸ כיון דכתיב (שם) "וְעָשָׂה אֶת דָּמֹו כְּאֶשֶׁר עָשָׂה לְדָם הַפָּר" - הרי שהוקשו פר ושעיר זה לזה ללמד שאותו מספר הזאות שעושה בזה עושה בזה.
- ⁹ מפסוק זה שכתוב בשעיר למדנו הזאה אחת, ד"הזה אותו" משמע אחת.

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
daf@dafyomi.co.il • 6515004 טל/פקס

יומא דף נה:

מה הן הי"ג שופרות שהיו במקדש ולמה היו משמשים?

מה הן?	למה היו משמשים?	
א. תקלין חדתינ	שם היו נותנים מעות מחצית השקל של שנה זו	
ב. תקלין עתיקין	שם היו נותנים מעות מחצית השקל של שנה שעברה	
ג. קינין	הם תורין - לעולות נדבה	
ד. גוזלי עולה	הם גוזלות - לעולות נדבה ¹	
ה. עצים	המתנדב עצים מביא לשם דמי שני גזרי עצים	
ו. לבונה	המתנדב לבונה מביא לשם דמי קומץ לבונה	
ז. זהב לכפורת ²	המתנדב זהב מביא לשם דינר זהב לכלי שרת	
ח. - יג.	מי שמתנדב או שצריך לתת מעות לנדבה נותן שם ³	

פרטי המטבעות החשובים לשיטת רש"י.

דינרים צורים	דינרים מדינה (-זוזי פשיטי)	
0.50	4	רובע שקל צורי ⁴
1	8	חצי שקל צורי
2	16	שקל צורי

שיטת תוס' בד"ה ונברור.

שקלים צורים	דינרים צורים	דינרים מדינה	
2	4	32	סלע צורי
1	2	16	חצי סלע צורי
0.50	1	8	רובע סלע
0.25	0.50	4	שמינית סלע
0.125	0.25 (-רובע דינר)	2 ⁵	אחד חלקי 16 מסלע

¹ לר' יהודה לא היה שופר לקיני חובה, אלא כל מי שהיה צריך להביא קיני חובה היה מביא או מעות או את העופות עצמן לכהן. טעמו של ר' יהודה משום שהיה חושש שמא נדע שמתה אחת מהנשים שהביאה שם מעות חטאת, ונמצא שמעורב במעות שבשופר חטאות המתות. ולברור ד' זוזי ולזרוק בנהר - ונאמר שזה המעות של אותה אשה שמתה, ס"ל לר' יהודה דלא מהני, דהוא לשיטתו בעלמא דאין ברירה.

² היינו כלי הקודש שהם נקראים כפופי זהב. אכן יש גורסים זהב לכפורת.

³ ובמעות אלו היו קונים עולות, והיו מקריבים אותם למזבח והעורות לכהנים.

⁴ וזהו הסכום שנזכר ברש"י שצריך להפריש רובע לקינו, דהיינו רובע השקל שהוא חצי דינר צורי, שהוא ארבעה דינרי מדינה הנקראים ג"כ ארבע זוזי פשיטי.

⁵ זהו המחיר של הקן לשיטת תוס', דס"ל שהוא רובע דינר (דהיינו רבע דינר צורי שהוא ב' דינרי מדינה), ולא רובע השקל כפירש"י. והוא אחד משש עשרה מעשירות, דהיינו מסלע.